

БЕРЕСТЕЙСЬКА ЦЕРКОВНА УНІЯ

- 1. Пригадайте, що таке Реформація і Контрреформація.**
  - 2. У чому виявився їхній вплив на українські землі?**
  - 3. Поясніть терміни: «єзуїти», «єзуїтські школи», «соцініанство», «церковне братство», «братські школи».**
  - 4. Яку діяльність проводили братства?**
  - 5. Чи можна стверджувати, що вона ґрунтувалася на ідеях Реформації?**
  - 6. Яким було становище Української православної церкви у середині XVI ст.?**
  - 7. Як змінилося воно після укладення Люблінської унії?**
-

З моменту розколу християнства ідея унії (об'єднання) двох церков завжди знаходила своїх прихильників. На Флорентійському соборі 1439 р. навіть було проголошено унію, тобто об'єднання Східної та Західної церков. Однак Флорентійську унію не вдалося втілити в життя.

Згодом посилювався інтерес папського престолу до церковної унії. Сталося це після Тридентського собору (1544–1563)

У Речі Посполитій активну пропаганду унії розгорнув орден єзуїтів.

У 1577 р. вийшла друком книга палкого її прихильника єзуїта Петра Скарги «Про єдність Божої Церкви».

Питання про унію католицької та православної церков набуло особливої популярності після укладення Люблінської унії 1569 р. Метою унії на даному етапі стало приєднання православної церкви до католицької з обов'язковим визнанням верховенства папи римського.

**Цю унію активно
підтримував
польський король
бо вона відкривала
шлях до
окатоличення
українського
населення**

Сигізмунд III

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА

КРИЗА

Втрата
власної
держави.
Необхідність
протидіяти
польському
католицизму

Складні
зовнішні
обставини(захо
плення турками
Константинопо
ля, який
втратив статус
центру
православ'я

Піднесення
Московської
митрополії,
яка воліла
бачити
Україну під
своїм
впливом

ПЕРЕДУМОВИ ЦЕРКОВНОЇ УНІЇ

1. Українська православна церква переживала кризовий стан.

2. В українському суспільстві поширювалися процеси церковного єднання.

3. Поява в Україні прихильників церковної унії.

4. Посилення процесу окатоличення та ополячення українського населення після Люблінської унії.

5. Перехід частини української шляхти до католицької віри з різних причин:

- а) цим відкривався шлях до привілеїв бо посад;
- б) отримання рівних з поляками прав;
- в) прилучення до польської культури

6. Різке звуження каналів матеріальної підтримки церкви.

7. Активне проникнення світської влади в церковне життя.

8. Відкривався доступ до вищих церковних ієрархій світським особам, які переймалися лише матеріальними інтересами.

9. Деградація та дезорганізація церковних ієрархів. Занепад православної церкви, яка вже не могла бути гарантом збереження національних традицій та осередком культурного життя

ПЕТРО СКАРГА

**Багато
талановитих
проповідників
працювали на
ідею унії**

У 1582 р. Папою Григорієм XIII була проведена «календарна реформа», що поглибила розкол суспільства, тому що суттєво розвела у часі релігійні свята православних і католиків.

ПРИБІЧНИКИ УНІЇ

Іпатій Потій

Кирило Терлецький

ПРОТИВНИКИ УНІЇ

**князь Костянтин
Острозький**

**Єпископ Гедеон
Балабан**

**Польським королем
Сигізмундом III Вазою
було скликано
церковний собор у
Бересті, який відбувся
16–20 жовтня 1596 р**

**Для участі у його роботі прибув
представник Константинопольського патріарха
протосинкел Никифор**

**Собор затвердив акт унії, про що було оповіщено
окремим посланням митрополита**

УМОВИ БЕРЕСТЕЙСЬКОЇ УНІЇ

- Визнавалась зверхність папи римського як першоїєрарха усієї християнської церкви, та були прийняті догми католицької церкви.

- Українська церква зберігала східний обряд, церковнослов'янську літургічну мову, право на заміщення митрополичої та єпископських кафедр, вживання старого (юліанського) календаря, нижче духовенство і надалі зберігало право одружуватись.

- Єпископам були обіцяні місця у сенаті Речі Посполитої, але ця обіцянка не була виконана урядом.

- Шляхта та міщани, що прийняли унію, також урівнювались у правах з католиками латинського обряду та отримали право обіймати посади у державних та міських урядах

- Православне духовенство, що визнало рішення Берестейської унії, було зрівняне в правах з католицьким, звільнялося від сплати податків та виконання інших повинностей.